

0111 განათლების მეცნიერება EDUCATION SCIENCE**კითხვის გააზრება და სწავლების ტექნიკები ან ხრიკები****მზია ზანგალაძე****გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტი****E-mail: zangaladzemzia@gmail.com****თამუნა ხეთაგური****შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი****E-mail: tkhetaguri@ibsu.edu.ge****რეზიუმე**

ნაშრომში სწავლისა და კითხვის ძირითადი პროცესები მოიცავს ტექსტის სტრუქტურის ანალიზსა და აქტიური კითხვის ტექნიკების გამოყენებას. სწორად შერჩეული მეთოდები, როგორიცაა ვიზუალიზაცია, ფლემბარათების გამოყენება, დროის მართვის ტექნიკა (Pomodoro) და Mind Mapping, ხელს უწყობს ინფორმაციის უკეთ აღქმას, დამახსოვრებასა და პრაქტიკაში გამოყენებას. გამოკვეთილია, რომ სწავლების ეფექტურობა ასევე მოითხოვს აქტიურ ჩართულობას: მეკითხვების დასმას, დისკუსიებში მონაწილეობას და პრაქტიკული ამოცანების გადაწყვეტას, რაც მიღებული ცოდნის გაღრმავებას უწყობს ხელს. ჩანს, რომ სწავლის პროცესი ხდება ნაყოფიერი, თუ ის მორგებულია ინდივიდუალურ უნარებზე და მოთხოვნებზე, ასევე - რეგულარული ანალიზი და ახალი მეთოდების გამოყენება სწავლას უფრო მრავალფეროვანსა და სასიამოვნოს ხდის.

საკვანძო სიტყვები: კითხვის გააზრება, აქტიური კითხვა, სწავლების ტექნიკები და სტრატეგიები, აქტიური სწავლა, ინფორმაციის ორგანიზება, ვიზუალიზაცია, სმენის გამოყენება, გუნდური სწავლა.

კითხვის გააზრება და სწავლის პროცესის გაუმჯობესება მოითხოვს მრავალფეროვან მეთოდებსა და ტექნიკებს, რომლებიც ხელს უწყობენ ინფორმაციის უკეთ დამახსოვრებას, გააზრებას და პრაქტიკაში გამოყენებას. მისი დეტალურად განხილვისას ყურადღება მახვილდება სხვადასხვა მიმართულებით, როგორიცაა:

I. კითხვის გააზრების ტექნიკები**ა. წინასწარი მომზადება და მიზნის დასახვა**

- სათაურისა და ქვესათაურების გადახედვა. იგი ეხმარება ტექსტის ძირითადი მიმართულებისა და მოლოდინების შექმნის წინასწარ აღქმას.
- კითხვის მიზნის განსაზღვრა ხდება ახალი ინფორმაციის მიღება; დეტალების დამახსოვრება და ისახება პრობლემის გადაჭრის გზები.

ბ. აქტიური კითხვა

- ტექსტის კითხვასთან ერთად იკვეთება თუ რა არის მთავარი იდეა და რის თქმა სურს ავტორს.
- მოიძებნება საკვანძო სიტყვები ან გამოთქმები და გაანალიზდება მათი მნიშვნელობა კონტექსტში.

გ. ნიშნების გაკეთება

ხდება: მარკირება - ხაზის გასმა მნიშვნელოვან ფრაზებზე; ჩანაწერები მთავარი დეტალების მოგვიანებით გასახსენებლად; სქემების შექმნა - ტექსტის სტრუქტურის ვიზუალიზაცია (მაგ., დიაგრამა, ქრონოლოგია).

დ. შინაარსის გადამუშავება

1. წაკითხვის შემდეგ ჯამდება ტექსტი საკუთარი სიტყვებით, თუ რა ისწავლეს ამ ტექსტიდან; რა იყო მისი მთავარი აზრი;
2. ასევე საჭიროა გამოიყენონ შინაარსის სქემები: Mind Map ან Bullet Point.

II. სწავლების ტექნიკები და სტრატეგიები**ა. დაგეგმვა და დროის მართვა**

1. Pomodoro ტექნიკა: სწავლა 25 წუთიან ინტერვალში, შემდეგ 5-10 წუთი დასვენება. ეს ზრდის კონცენტრაციას და ეხმარება გადაღლილობის თავიდან აცილებაში.
2. გრძელვადიანი გეგმა: სწავლის მასალა დაყავით ეტაპებად და დაგეგმეთ ყოველდღიური/კვირეული მიზნები.

ბ. აქტიური სწავლა

იგი მოიცავს კითხვებზე პასუხის გაცემით სწავლას (გახადეთ სწავლა ინტერაქტიული - საკუთარი თავისთვის დასვით კითხვები და ეცადეთ მათ პასუხის გაცემას) და როლურ თამაშებს (წარმოიდგინეთ, რომ სხვას ასწავლით მასალას. ეს მეთოდი ამყარებს ცოდნას).

გ. ინფორმაციის დამახსოვრება და გაღრმავება

იგი შეიძლება მოხდეს ფლექსკარტებით (Flashcards) (სიტყვების, თარიღების ან მთავარი იდეების გასამეორებლად); გეგმიური გამეორებით (Spaced Repetition) და საკვანძო სიტყვებით (გამოიყენეთ ასოციაციები ან მეხსიერების გაძლიერების ტექნიკა (მაგ., აკრონიმები)).

დ. ინფორმაციის ორგანიზება

1. იქმნება ცხრილები ან სიები, რაც ეხმარება შედარებასა და ანალიზში;
2. Mind Mapping კი არის ვიზუალური მეთოდი, რაც ხელს უწყობს კონცეფციების ურთიერთკავშირზე ფოკუსირებას.

III. როგორ დავძლიოთ სირთულეები სწავლის პროცესში

ა. მოტივაციის ნაკლებობა დაიძლევა მარტივი დავალებებიდან ეტაპობრივად რთულზე გადასვლით და წახალისებით (საკუთარი თავის დაჯილდოვებით მცირე მიღწევებისთვის).

ბ. გაუგებრობის დაძლევა შესაძლებელია სხვა წყაროების გამოყენებით (მაგ. თუ ტექსტი რთულია, მოძებნეთ მისი ახსნა ვიდეოებში, სტატიებში ან მასწავლებლისგან) და დისკუსიაში ჩართვით (გაკვეთილების ან ჯგუფური დისკუსიები ცოდნის გაღრმავებისთვის).

IV. დამატებითი ხრიკები სწავლისთვის

ა. ვიზუალიზაცია (რთული კონცეფციები გააცოცხლეთ სურათებით, სქემებით ან გრაფიკით);

ბ. სმენის გამოყენება (გამოიყენეთ აუდიო წიგნები ან ლექციები ინფორმაციის ალტერნატიული გზით შესათვისებლად).

გ. გუნდური სწავლა (ჯგუფში იდეების გაცვლა).

ამრიგად, სწავლა და კითხვის გააზრება წარმატების ძირითადი კომპონენტებია, რომლებიც მოითხოვს წინასწარ დაგეგმვას, კონცენტრაციას და სტრატეგიული მიდგომას. ძირითადი პროცესები მოიცავს ტექსტის სტრუქტურის ანალიზს, აქტიური კითხვის ტექნიკების გამოყენებას და შინაარსის პერიოდულ გამეორებას. სწორად შერჩეული მეთოდები,

როგორცაა ვიზუალიზაცია, ფლემზარათების გამოყენება, დროის მართვის ტექნიკა (Pomodoro) და Mind Mapping, ხელს უწყობს ინფორმაციის უკეთ აღქმას, დამახსოვრებას და პრაქტიკაში გამოყენებას. სწავლების ეფექტურობა ასევე მოითხოვს აქტიურ ჩართულობას: შეკითხვების დასმას, დისკუსიებში მონაწილეობას და პრაქტიკული ამოცანების გადაწყვეტას, რაც მიღებული ცოდნის გაღრმავებას უწყობს ხელს. სწავლის პროცესი ხდება ნაყოფიერი, თუ ის მორგებულია ინდივიდუალურ უნარებზე და მოთხოვნებზე. რეგულარული ანალიზი და ახალი მეთოდების გამოყენება სწავლას უფრო მრავალფეროვანსა და სასიამოვნოს ხდის.

ლიტერატურა

1. ადლერი, მ. ჯ. (2020). როგორ წავიკითხოთ წიგნი. გამომცემლობა სულაკაური.
2. დაპიგი, ჩ. (2018). ჩვევების ძალა. გამომცემლობა პალიტრა L.
3. ვაიცკინი, ჯ. (2019). გონების განვითარება. გამომცემლობა ზაკურ სულაკაური.
4. Brown, P. C., Roediger III, H. L., & McDaniel, M. A. (2014). Make it stick: The science of successful learning. Belknap Press.
5. Clear, J. (2018). Atomic habits: An easy & proven way to build good habits & break bad ones. Avery.
6. Newport, C. (2016). Deep work: Rules for focused success in a distracted world. Grand Central Publishing.

Reading Comprehension and Learning Techniques or Tips

Zangaladze Mzia, Khetaguri Tamuna

Abstract

The main processes of learning and reading include analysing the structure of the text and applying active reading techniques. Well-chosen methods, such as visualization, the use of flashcards, time management techniques (Pomodoro), and Mind Mapping, enhance the understanding, retention, and practical application of information. It is highlighted that the effectiveness of learning also requires active engagement: asking questions, participating in discussions, and solving practical tasks, which contribute to the deepening of acquired knowledge. It is evident that the learning process becomes fruitful when it is tailored to individual skills and needs. Additionally, regular analysis and the adoption of new methods make learning more diverse and enjoyable.

Key words: reading comprehension, active reading, teaching techniques and strategies, active learning, information organization, visualization, use of listening, team learning.